

Correctievoorschrift HAVO

2012

tijdvak 1

Fries

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 50 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 *Tekst met vragen*

1.1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale

oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.

1.2 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het beoordelingsmodel) niet meegeteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

De mearkarfragen hawwe in gewicht fan 1 skoarepunt.

Tekst 1 It klimaat fan Fryslân yn it jier 2030

1 maximumscore 1

Troch sâlt en swiet wetter by inoar lâns streame te litten.

2 maximumscore 1

It klimaat sil (de kommende tweintich jier) hyltyd waarmer wurde.

3 maximumscore 1

Alternativen foar de Alvestêdetocht.

4 maximumscore 2

De wetterrekreaasje, de lânbou, de elektro-yndustry en de wettertechnology.

Opmerking

As ien sektor yn it antwurd ûntbrekt: 1 skoarepunt takenne.

As twa of mear sektoaren yn it antwurd ûntbrekke: gjin punten takenne.

5 D

6 C

7 maximumscore 1

“Wilens giet ... te setten.” (r. 48-53)

8 maximumscore 1

“it ynkommen ... se sitte.” (r. 55-60)

9 maximumscore 1

Langetermynefeilichheid, natoerferbettering en ynnovative wurkgelegenheid.

Opmerking

As ien of mear foardielen yn it antwurd ûntbrekke: gjin punten takenne.

As foar in goed antwurd mear as 7 wurden brûkt binne: gjin punten takenne.

Vraag	Antwoord	Scores
10	D	
11	maximumscore 1 Kinst der oeral mei komme. <i>Opmerking</i> <i>As foar in goed antwurd mear as 7 wurden brûkt binne: gjin punten takenne.</i>	
12	maximumscore 1 De auto's dy't oan inoar keppele binne as treintsje.	
13	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • Se jouwe minder CO₂-útstjit • Se liede ta ynnovaasje 	1 1
14	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • Alinea 6-9: 6+7 en 8+9 • Alinea 6 en 7 geane oer ferfier en alinea 8 en 9 oer klimaatferoaring 	1 1
15	D	

Tekst 2 Fiskeraze net

16	maximumscore 1 It giet om bisten / Fanwegen it wolwêzen fan bisten.	
17	D	
18	C	
19	B	
20	D	
21	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • Hy is it mei Gallé iens dat fisken pine registreare • Hy is it net mei Gallé iens oer it punt hoe't fisken pine ûndergean 	1 1
	<i>Opmerking</i> <i>As foar in goed antwurd mear as 30 wurden brûkt binne: 1 skoarepunt yn mindering bringe.</i>	
22	C	

Vraag	Antwoord	Scores
23	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Alinea 6 • Alinea 7 	<div>1</div> <div>1</div>
24	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Hy is it net iens mei de stelling dat der yn de maatskippij grutte beswieren binne tsjin it sportfiskjen • Hy is it wol iens mei de stelling dat fisken it slachtoffer binne fan in ferlet oan ferdivedaasje (natuerbelibbing, rekreaasje en al sa mear) 	<div>1</div> <div>1</div>
	<p><i>Opmerking</i> As foar in goed antwurd mear as 50 wurden brûkt binne: 1 skoarepunt yn mindering bringe.</p>	
25	maximumscore 1	
	Dat is ek in aktiviteit wêrby't bisten it slachtoffer binne fan in minsklik ferlet.	
	<p><i>Opmerking</i> As foar in goed antwurd mear as 17 wurden brûkt binne: gjin punten takenne.</p>	
26	maximumscore 1	
	It neidiel foar de bisten en it foardiel foar de minske.	
	<p><i>Opmerking</i> As foar in goed antwurd mear as 17 wurden brûkt binne: gjin punten takenne.</p>	
27	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Fierwei de measte fisk wurdt weromset • De fisk wurdt foarsichtich behannele 	<div>1</div> <div>1</div>
	<p><i>Opmerking</i> As foar in goed antwurd mear as 17 wurden brûkt binne: 1 skoarepunt yn mindering bringe.</p>	
28	maximumscore 1	
	Dy wurde nei de fangst net fuortdaliks deamakke.	
	<p><i>Opmerking</i> As foar in goed antwurd mear as 12 wurden brûkt binne: gjin punten takenne.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 2

Nee, foar it berikken fan de wetterkwaliteitsdoelen soe fisk romme wurde moatte.

Opmerking

As by in goede motivearring mear as 17 wurden brûkt binne: 1 skoarepunt yn mindering bringe.

As in goede motivearring ûntbrekt: gjin punten takenne.

30 A

31 A

32 C

Tekst 3 Cliffs of Moher

33 maximumscore 3

- Alinea 3 1
- Alinea 6 1
- De skriuwer neamt dêr allegear punten dy't in liet ta in súkses meitsje (kinne) 1

Opmerking

As by in goede motivearring mear as 17 wurden brûkt binne: 1 skoarepunt yn mindering bringe.

34 maximumscore 2

- Alinea 6 1
- De skriuwer tinkt dat de fideoklip ynfloed hân hat op it súkses fan it liet 1

Opmerking

As by in goede motivearring mear as 23 wurden brûkt binne: 1 skoarepunt yn mindering bringe.

35 C

36 B

37 maximumscore 1

Neffens alinea 4 wurde de jonge en de faam beide de see ynlutsen (en yn de liettekst allinne de jonge).

Opmerking

As foar in goed antwurd mear as 23 wurden brûkt binne: gjin punten takenne.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

38 **maximumscore 1**

Neffens de liettekst binne se troud by de Cliffs of Moher.

Opmerking

As foar in goed antwurd mear as 17 wurden brûkt binne: gjin punten takenne.

39 **C**

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 5 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	nei: Pier Vellinga, Friesch Dagblad, 30 desimber 2009
tekst 2	nei: Marco Kraal, de Leeuwarder Courant, 9 april 2010
tekst 3	nei: Gurbe Douwstra, De Moanne, oktober 2009